

ZWOESJJJ

Met een zacht, zoevend geluid glijden de schuifdeuren van het museum open. Ze zijn van glas en een beetje bol. Tot een paar tellen geleden waren ze niet eens zichtbaar in de halfronde glazen wand. 'Wow,' mompelen een paar kinderen.

Meester Arthur fluit tussen zijn tanden van verwondering. 'Hebben jullie ooit zoiets gezien?' vraagt hij. 'We hebben maar geluk dat wij als een van de eersten met onze klas dit museum in mogen!'

We staan met de hele klas voor de glazen koepel. Aan de binnenkant van het glas wordt de naam van het museum geprojecteerd in letters die van kleur lijken te veranderen.

SMART, staat er, *HET SLIMSTE MUSEUM OP AARDE.*

UITGEVONDEN DOOR MARTINUS VAN DEN BORCH

'Wie is die Martinus van den Borch?' sist Tess in mijn linkeroor.

Ik haal mijn schouders op.

'Kennen jullie hem niet?' vraagt Sinan, die aan mijn rechterkant staat.

'Hij was geniaal! Hij schreef al computerprogramma's toen computers nog niet eens echt bestonden. Hij heeft meegewerkt met het maken van de allereerste codes!'

'Aha, een oernerd,' zegt Tess met een grijns.

Sinan kijkt haar geërgerd aan.

'Rustig maar,' sust Tess. 'Nerds zijn cool.'

Sinan fronst nog even, maar lijkt haar te vergeven.

Ik blijf naar het museum staren. Vijf minuten geleden reden we nog over een smalle weg door een bos en ineens verscheen het tussen de bomen, glinsterend in het zonlicht. Zo'n bijzonder gebouw heb ik nog nooit gezien.

Het museum bestaat uit een oud landhuis van baksteen, met torentjes, schoorstenen en grote ramen van gekleurd glas. Maar overal zijn moderne stukken aangebouwd: extra zalen, gangen en zelfs nieuwe gebouwen. Het bijzonderste is de enorme glazen koepel, die over het hele gebouw heen staat en glanst in de zon.

Het lijkt wel op een *snow globe*, zo'n glazen bol met water erin en een gebouwtje en poppetjes of zo, waarin je het kan laten sneeuwen door ermee te schudden.

'Kom, jongens,' zegt de meester, en hij stapt het museum in.

Er klinken wat zachte tonen en dan horen we een vrouwenstem. Ik kijk rond, maar zie nergens speakers en ik heb geen idee waar de stem vandaan komt.

'Welkom bij smART,' zegt de zachte, warme stem. 'Het slimste museum op aarde! In dit museum is alles volledig geautomatiseerd, van de beveiliging tot de roltrappen, en van de horeca tot de giftshop. Alles wordt bestuurd door ons geniale computersysteem, ontworpen door Martinus van den Borch. Zijn collectie vormt de basis voor dit museum. Hier zult u alles vinden van klassieke schilder- en beeldhouwkunst tot prehistorische fossielen, schatten uit het oude Egypte, botanische bijzonderheden in de tropische kassen, wetenschappelijke werken in de bibliotheek en nog heel veel meer.'

We zijn met de hele klas door de schuifdeuren gelopen en Sinan stoot me aan.

'Hoor je dat, Nowi?' Hij kijkt me opgewonden aan, zijn bruine ogen zijn groot en zijn wenkbrauwen verdwijnen bijna onder zijn donkere krullen. 'Ik had al gehoord dat alles in dit museum *smart* was, maar het klopt dus echt! Er werkt hier helemaal niemand!'

Er loopt een rilling over mijn rug.

Natuurlijk vindt hij dit allemaal te gek. Sinan is zo'n nerd die waarschijnlijk al kon programmeren in de kleuterklas.

'Er moet toch wel iemand werken?' mompelt Tess.

Sinan schudt zijn hoofd. 'Alles gaat automatisch. Het systeem is zo slim dat er geen mensen meer nodig zijn.'

'Hmm,' zegt Tess. 'Maar wat als er dan iets fout gaat? Dan heb je toch iemand nodig die het kan oplossen?'

‘Dat kan het museum zelf,’ zegt Sinan vol bewondering.

De rest van de klas is vooral druk aan het kletsen en de meester bewondert de grote hal terwijl de glazen deuren achter ons weer dichtschuiven.

Zwoesjijj.

‘Het is heel mooi, Sinan,’ zeg ik. Zodra de deuren elkaar raken, lijken ze helemaal op te gaan in de glazen koepel. Ik zie de randen niet meer, het lijkt één groot stuk glas. ‘Maar ik heb toch een beetje het gevoel dat wij een paar kevertjes zijn die iemand zojuist heeft gevangen door er een omgekeerd glas overheen te zetten.’

‘O, Nowi,’ zucht hij. ‘Jij denkt veel te veel na.’ Hij schudt zijn hoofd. ‘Serieus, soms is er geen geheim. Geen valstrik. Geen probleem dat opgelost moet worden. Soms is iets gewoon cool.’ Hij gebaart naar de enorme hal, de glazen koepel boven ons en de geprojecteerde naam van het museum. ‘Zoals dit. Dit is gewoon cool.’

Ik tover een glimlach op mijn gezicht en knik. ‘Het is ook cool,’ zeg ik. En ik meen het. Het gebouw is prachtig, het lijkt wel een ruimteschip en het zou me niets verbazen als we ineens opstijgen om naar Mars te vliegen.

‘En smart,’ voegt Tess toe. ‘Vergeet dat niet.’ Met haar elleboog port ze Sinan in zijn zij.

‘Hé!’ zegt hij terwijl hij doet alsof hij vreselijk gewond is. Lachend lopen ze verder aangezien onze klas al een stukje is doorgelopen. De meester loopt voorop. ‘Kom, jongens,’ zegt hij, terwijl hij naar het grote welkomstbord loopt dat boven een glazen poort hangt. ‘Ik heb een code gekregen waarmee we door de poortjes kunnen, want er is in dit museum natuurlijk geen medewerker aan wie je je kaartje kan laten zien.’ Hij lacht en ik denk aan het enorme gebouw waarin behalve onze klas verder niemand aanwezig is. Wel eeuwenoude kunst en fossielen van miljoenen jaren geleden, volgens mij zelfs mummies uit het oude Egypte... Maar geen enkel ander, levend mens.

Er loopt weer een rilling over mijn rug.

Terwijl ik achter de groep aan loop, kijk ik nog een laatste keer om naar de ingang van de glazen koepel. De naam van het museum staat er nu in paarse letters, die langzaam overgaan in roze.

Dan verandert er iets. Ik zie niet meteen wat, maar er leek iets te verspringen.

'Nowi?' roept Sinan van een eindje verderop. 'Kom je?'

'Ja,' mompel ik, terwijl ik naar de glazen koepel blijf kijken. 'Ik kom eraan.'

Maar hoe langer ik naar de letters kijk, hoe zekerder ik word: er klopt iets niet.

VERSTOPTE BOODSCHAP

smART

1 4 23

Het slimste museum op aarde.

6 0 9 05 4 8 2 3 2 1 4

Uitgevonden door Martinus van den Borch

8 0 7 2 x 5 2 1 1 0 0 7 3 9 0

Zoek het verstopte woord!

DAN ZIE IK WAAR DE STIPPEN VOOR STAAN

‘De stippen zijn punten op een klok,’ zeg ik. ‘Het antwoord is twaalf.’
‘Ahhh,’ kreunt Tess. ‘Dat was eigenlijk heel simpel.’
‘Alle puzzels zijn simpel,’ zeg ik lachend. ‘Je hoeft alleen maar het juiste antwoord te bedenken!’

Dat levert me een behoorlijke por in mijn zij op en die kan ik haar niet kwalijk nemen. Lachend wrijf ik over de zere plek terwijl de deur voor ons openschuift en er weer een gang tevoorschijn komt. ‘Oehhhhh,’ roept Bruno, want vanaf hier zien we in de verte al een stel dinopoten staan. ‘Kom!’ jubelt hij terwijl hij voor ons uit de gang door snelt. Zijn enthousiasme is aanstekelijk en we rennen allemaal achter hem aan.

Terwijl we dichterbij de gigantische skeletten komen, begint mijn buik ook te kriebelen. Dino’s! Mijn favoriete film ooit is *Jurassic Park*. Ik heb al eens eerder echte dinoskeletten gezien in *Naturalis*, maar toch, het is elke keer weer indrukwekkend. Terwijl we de ruimte in lopen, hoor ik de *Jurassic Park*-muziek bijna echt om me heen opzwellen. Pam pam pam pamm pammmmm, pam pam pam pam pammm!

‘Duuuuuude!’ roept Bruno, die heen en weer rent tussen de miljoenen jaren oude botten. ‘Duuuuuude!’

De zaal staat vol versteende giganten, allemaal op een lage zuil en van alle kanten belicht. Het is geweldig. De wanden, ook weer van glas, vertonen het beeld van een jungle. Het lijkt alsof de jungle beweegt in de wind. Enorme, prehistorische varens deinen langzaam heen en weer en de boomtoppen wuiven. Het voelt alsof we daadwerkelijk in een bos staan, maar dan miljoenen jaren geleden. Alsof er elk moment een echte dino langs kan komen lopen.

‘Au, mijn nek!’ gilt Tess grappend terwijl ze dramatisch naar haar schouders grijpt omdat ze half achterovergebogen staat om naar de kop van een langnekdino te kijken.

‘Ga dan ook niet direct onder de *Brachiosaurus* staan,’ zegt Bruno lachend.

‘O ja,’ zegt Tess, ‘goed punt.’ Ze loopt een stukje verder. ‘Kijk, deze gast kan ik gewoon in de ogen kijken,’ zegt ze terwijl ze recht voor de holle oogkassen van een dinoskelet staat. Deze heeft een kleine kop, een enorm, stekelig lichaam en een lange staart met enge, puntige uiteindes.

‘Hoe heet deze stekelmans, Bruno?’ vraagt ze.

‘Dat is de *Stegosaurus*,’ zegt Bruno met een toon die duidelijk aangeeft dat hij nog nooit in zijn leven zo’n domme vraag heeft gehoord.

‘Oké, oké,’ zegt Tess. ‘En waarom heeft hij al die versiering nodig?’ Ze gebaart naar de enorme stekels op de rug van het skelet.

‘U bekijkt nu het skelet van de machtige *Stegosaurus*.’ Het museum geeft al antwoord voordat Bruno zijn mond open kan doen.

Bruno kijkt een beetje geërgerd.

‘De *Stegosaurus*,’ gaat smART door, ‘was een enorme herbivoor, een planteneter uit het Juratijdperk.’

Bruno knikt.

‘Aan de punt van zijn staart had de *Stegosaurus* gevaarlijke stekels. Als hij met zijn staart zwiepte, waren die meterslange botpunten levensgevaarlijke wapens.’

Weer knikt Bruno.

‘Op zijn rug ziet u een dubbele rij met uitsteeksels,’ vervolgt smART. ‘Het was lange tijd onduidelijk waar die punten precies voor dienden. Er werd verondersteld dat die een vorm van bescherming waren voor het grote dier, maar een latere theorie lijkt waarschijnlijker. Er werd lang gedacht dat dinosaurussen koudbloedige dieren waren, maar tegenwoordig zijn de meeste wetenschappers het erover eens dat deze gigantische reptielen een tussensoort waren tussen warm- en koudbloedig. Martinus van den Borch kwam hierdoor tot de conclusie dat grote dieren hulp nodig hadden van hun lichaamsvorm om hun eigen temperatuur te reguleren.’

Ik sta nog steeds naar Bruno te kijken, die nu fronst en op de binnenkant van zijn wang lijkt te kauwen.

'Van den Borch stelde vast dat dat het doel was van de ruguitsteeksel van de *Stegosaurus*. Het dier gebruikte die punten om zonlicht op te vangen en zo zijn lichaam op te warmen. Deze baanbrekende theorie heeft geleid tot een geheel nieuw inzicht in niet alleen de *Stegosaurus*, maar in dinosaurussen in het algemeen.'

'Ah, ze liepen dus gewoon rond met een stel zonnepanelen op hun rug,' zegt Tess terwijl ze goedkeurend knikt.

Maar Bruno staat langzaam met zijn hoofd te schudden.

'Wat is er?' vraag ik hem.

Hij kijkt me een beetje verward aan en schudt nog eens met zijn hoofd. 'Het klopt niet,' zegt hij.

'Waren het geen zonnepanelen?' vraagt Tess.

'Dat wel,' zegt hij snel, 'maar dat Martinus van den Borch dat heeft bedacht. Dat klopt niet. Ik heb thuis heel veel dinoboeken—'

'Verbaast me niets,' zegt Tess.

'— en ik ben de naam Martinus van den Borch nog nooit in een van die boeken tegengekomen,' maakt Bruno zijn zin af.

'Echt niet?' vraag ik.

Weer schudt hij zijn hoofd. Dan kijkt hij de zaal rond.

'Hij had wel echt een geweldige verzameling skeletten,' zegt hij.

'Een *Brachiosaurus*, een *Stegosaurus*, allemaal ammonieten en trilobieten.' Hij wijst naar een kast waarin allemaal stukken steen liggen met daarin afdrukken van fossielen van zeebeestjes. Hij draait rond en wijst het ene na het andere skelet aan. 'Er is ook een *Parasaurolophus*,' zegt hij terwijl hij gebaart naar een skelet met een soort toeter op zijn achterhoofd. 'Een *Mosasaurus*.' Nu wijst hij naar het skelet van een soort enorm zeemonster. 'Een *Triceratops*—'

'Die ken ik!' onderbreekt Tess.

'— en een *Camarasaurus*. Dat is ook een plantetende langnek-dino.'

Hij laat zijn arm zakken. 'Maar volgens mij was die Martinus echt niet meer dan een verzamelaar, hoor. Ik geloof niet dat hij een bekende dinowetenschapper was. Dan zou ik zijn naam echt wel zijn tegengekomen.'

'Ik geloof je,' zeg ik.

‘O, ik ook, hoor,’ zegt Tess. ‘Ik twijfel geen seconde aan jouw dinokennis. Maar waarom zou smART dan beweren dat hij een expert was?’

‘Omdat,’ we kijken allemaal om naar Cho die stilletjes achter ons staat, ‘het museum dat volgens mij de hele tijd al doet.’

We kijken haar allemaal aan, en dan knik ik, want eigenlijk had ik dat gevoel ook al.

‘Het klinkt allemaal te overdreven, hè?’ vraag ik zacht.

Cho knikt.

‘Ik zei het!’ zegt Tess. ‘Als iets te mooi is om waar te zijn dan is het dus – *wait for it* – niet waar!’

‘Maar...’ zegt Sinan, ‘smART is het Martinus van den Borch-museum! Alles wat hier staat is óf door hem verzameld óf door hem uitgevonden en bedacht. Letterlijk. Dan kan het toch niet zo zijn dat dat niet klopt? Dat kan gewoon niet.’

‘Ik–’ begin ik.

Maar dan begint Bruno ineens te sputteren. ‘Hé, wacht eens, er ontbreekt een dino!’

‘Jeetje,’ zegt Tess lachend, ‘ik dacht dat jij zo’n dinokenner was. Ik had niet verwacht dat uitgerekend jij zo’n gigantisch monster kwijt zou raken. Zit hij in je achterzak misschien?’

Bruno geeft haar een staar des doods en Tess lacht. ‘Ah, ik ben zo grappig,’ zegt ze tevreden terwijl ze zichzelf een schouderklopje geeft.

‘De *T. rex*!’ zeg ik.

Bruno knikt. ‘Dank je, Nowi, inderdaad! De *T. rex* is er niet.’

‘Om het pronkstuk uit Van den Borchs prehistorische collectie te bewonderen, zult u eerst–’

‘Ah, nee toch!’ verzucht Bruno.

‘– het volgende probleem moeten op lossen,’ zegt smART.

‘Kom op, Nowi,’ zegt Bruno, bijna smekend. ‘Doe het alsjeblieft weer zo snel mogelijk, oké?’

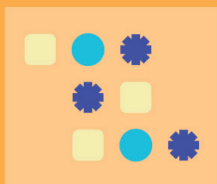
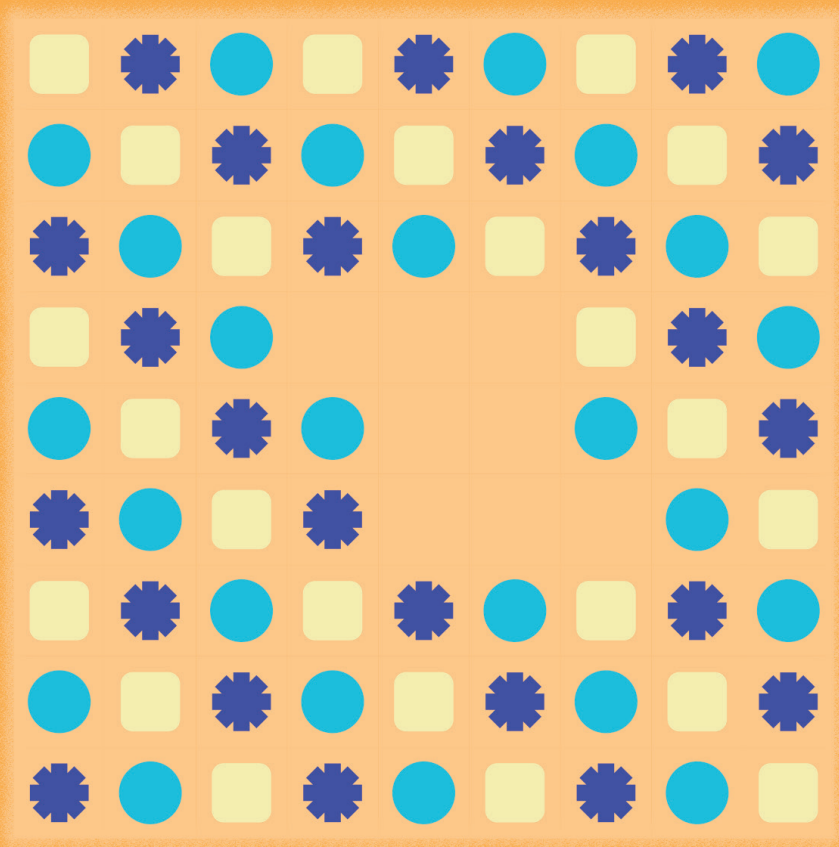
Ik knik.

Sinan komt achter me staan en masseert mijn schouders, alsof ik een bokser ben die de ring in gaat.

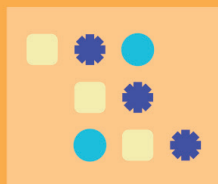
‘*You got this*, Nowi,’ zegt hij terwijl hij zijn ogen half dichtknijpt en

een duistere blik op zijn gezicht probeert te toveren. 'You GOT this!'
Die duistere blik faalt volledig.
Lachend kijk ik naar de wand voor ons waar het volgende raadsel
op verschijnt.

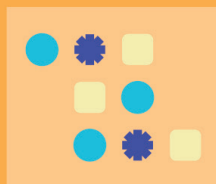
VUL HET PATROON IN

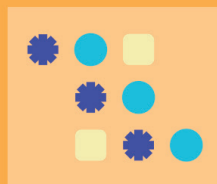
89

69

124

96

Kijk goed naar het patroon. Kan je banen van gelijke vormen trekken?

IK BREEK DE CODE OP IN LOSSE SOMMEN

'Acht,' zeg ik.

De code verdwijnt en even gebeurt er helemaal niets. Had ik het fout? Nee, dat kan niet. Het móét kloppen, het—

Dan licht de kamer weer even op, maar dit keer met zacht licht, niet zo fel en verblindend als eerst. 'Bedankt,' zegt de stem. 'Ik heb maar heel even de tijd. Er is één kans om mijn sleutel in het programma te activeren, anders wordt mijn aandeel in de code gewist.'

'Wat?' zegt Tess.

'Martinus weet niet dat ik dit heb gedaan en ik zal geen tweede kans krijgen,' zegt de stem. Warm, maar zonder emotie.

'We gaan u helpen!' zegt Cho.

'Echt wel!' zegt Sinan.

En hoewel ik hun enthousiasme waardeer, probeer ik het toch te negeren. Er staat te veel op het spel. Eén kans om Johanna te helpen... en dus waarschijnlijk ook één kans om Van den Borch te verslaan en uit dit museum te ontsnappen.

'Hij heeft al door dat u dit doet,' zegt de stem. 'Hij probeert u tegen te houden.'

'Hoe kunnen we u helpen?' vraag ik snel.

'Door mijn sleutel af te maken. Dit zit verstopt in twee helften. De ene helft hebt u al.'

'O?' vraagt Tess.

'En de andere?' vraag ik snel.

'Die zit verstopt in de hoofdcomputer,' zegt de stem. 'Achter een reeks sloten. Ik moest hem verstoppen. Ik werd verraden door mijn man, door mijn familie. Ik hoopte dat mijn bloed het ooit zou corrigeren.'

Ik snap niet helemaal wat ze bedoelt. Een sleutel die achter sloten zit? Johanna was natuurlijk wanhopig, maar ze was echt geniaal.

‘En waar is die hoofdcomputer?’ Ik hoor de paniek in mijn stem.

‘In het hart van het huis,’ zegt de stem. ‘In een kleine kamer achter de studeerkamer, bijna onbereikbaar, behalve als je de weg weet.’

In de grijze wand schuift ineens weer een deur open, in een andere muur dan die waar we door binnenkwamen. Ik zie een donkere gang met alleen een smalle, lichtgevende streep in de vloer.

‘Ik probeer hem op afstand te houden,’ zegt de stem, ‘maar u moet opschieten. Hij doet er alles aan om dit te voorkomen.’

‘Dat klinkt niet goed,’ mompelt Bruno.

‘Kom op, dan!’ zegt Tess en ze stuift voor ons uit door de gang. We rennen achter haar aan en ik kijk nog een keer om als ik de deur in de glazen wand weer hoor dichtschuiven. Het voelt alsof we Johanna achterlaten, maar dat is natuurlijk niet zo. We doen dit voor haar. Ook al leeft ze niet meer, wat moeilijk te geloven is, omdat we haar stem steeds horen. Ze was echt briljant, hoe ze de code voor een computerprogramma kon schrijven én, toen duidelijk werd dat haar man die zou stelen alsof alles van hem was, ze er ook nog een sleutel in verstopte om de waarheid aan het licht te brengen.

En daar moeten wij haar nu bij helpen.

Daar hebben we één kans voor.

‘Pas op, jongens, een trap!’ roept Tess een stukje verderop in de duistere gang.

We gaan weer terug omhoog. Dat voelt sowieso goed, alsof we weer dichterbij de echte wereld komen.

Met denderende stappen racen we de trap op. Bovenaan de trap komen we weer in een gang en die gang eindigt na een paar meter op een dichte muur.

‘We zitten vast!’ zegt Tess.

‘Johanna?’ vraag ik.

‘Dit is het eerste slot,’ zegt de stem van Johanna de Jong. ‘Door dit slot op te lossen ontgrendelt u het eerste deel van de weg naar de sleutel.’

‘Kom maar op!’ zegt Tess, terwijl ze mij bij mijn schouders pakt

en me naar de wand duwt. Het is duidelijk dat Tess het inmiddels als haar persoonlijke missie ziet om Johanna's naam in ere te herstellen. Ik denk dat dat voor ons allemaal een beetje zo voelt. Martinus heeft ons allemaal voor de gek gehouden. Hij heeft natuurlijk de hele wereld voor de gek gehouden, maar voor ons voelt het na vandaag heel persoonlijk. Ik hou er niet van als mensen tegen me liegen. Ook niet mensen die allang dood zijn.

'Hoe doen we dat?' vraag ik.

'Er moet een probleem opgelost worden. Een probleem dat Martinus nooit zou kunnen oplossen.'

'Oeh, *burn!*' zegt Cho grijnzend.

Op de wand verschijnt een raadsel, maar tegelijkertijd begint er iets te klikken.

'Horen jullie dat ook?' vraag ik.

'Wees alsjeblieft snel,' zegt de stem van Johanna. 'Er is niet veel tijd meer. Ze komen eraan.'

'Ze komen eraan?' herhaalt Sinan ademloos. 'Wie zijn ze? Wat komt eraan?'

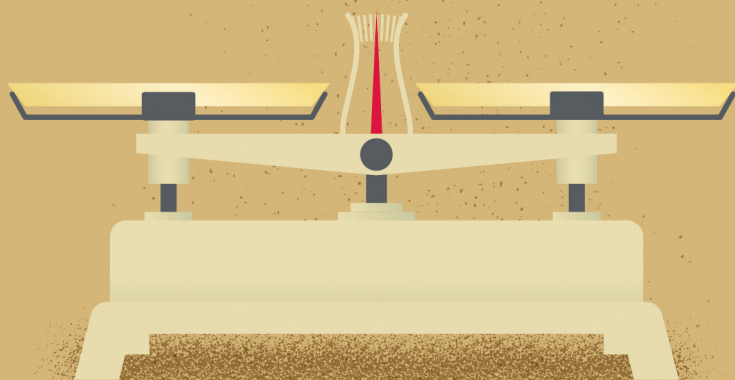
'Sst,' sist Cho. 'Dat doet er alleen toe als Nowi dit niet snel genoeg oplost, dus snater dicht!'

Ik bekijk het probleem. Ik weet het antwoord, denk ik, maar ik moet het zeker weten. Zekerder dan ooit.

METEN IS WETEN!

Er staat een weegschaal met acht gelijke gewichtjes, maar één van die gewichtjes is net lichter dan de rest. Je mag de weegschaal maar twee keer gebruiken. Hoe achterhaal je in die twee keer welk het lichtere gewichtje is?

Hoeveel gewichten zet je bij de eerste weging op de linkershelft van de weegschaal?

1	2	3	4	5	6	7	8
∨	∨	∨	∨	∨	∨	∨	∨
22	75	101	43	114	64	48	81

Je zou het misschien wel verwachten, maar het is niet vier.

